TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. gruodžio 9 d.*

Byloje C-421/09

dėl *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Austrija) 2009 m. spalio 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2009 m. spalio 28 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Humanplasma GmbH

prieš

Austrijos Respubliką,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai J.-J. Kasel (pranešėjas), A. Borg Barthet, M. Ilešič ir M. Berger,

generalinis advokatas N. Jääskinen,
kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Humanplasma GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* W. Graziani-Weiss,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos E. Riedl,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir N. Graf Vitzthum,

— Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fehér, K. Szíjjártó ir Z. Tóth,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels ir M. de Ree,

— Europos Komisijos, atstovaujamos C. Cattabriga ir G. Wilms,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl EB 28 ir 30 straipsnių aiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp pagal Austrijos teisę įsteigtos bendrovės *Humanplasma GmbH* (toliau – *Humanplasma*) ir Austrijos Respublikos dėl teisės aktuose numatyto draudimo importuoti eritrocitų koncentratą iš nevisiškai nemokamai duoto donoro kraujo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

3 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/98/EB, nustatančios žmogaus kraujo ir kraujo komponentų surinkimo, ištyrimo, perdirbimo, laikymo bei paskirstymo kokybės ir saugos standartus bei iš dalies keičiančios Direktyvą 2001/83/EB (OL L 33, p. 30; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 346), 22 ir 23 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(22) Pagal Sutarties 152 straipsnio 5 dalį šios direktyvos nuostatos negali paveikti nacionalinės teisės nuostatų, reglamentuojančių kraujo donorystę. Sutarties 152 straipsnio 4 dalies a punkte įtvirtinta nuostata, kad valstybės narės gali imtis ar toliau laikytis griežtesnių kraujo ir jo komponentų kokybės ir saugos standartų.

(23) Nemokama savanoriška kraujo donorystė leidžia laikytis aukštų kraujo ir jo komponentų saugos ir kokybės standartų, todėl nemokama savanoriška kraujo donorystė teigiamai veikia žmonių sveikatą. Šioje srityje turi būti remiamos Europos Tarybos pastangos, turi būti imamasi visų būtinų priemonių skatinant nemokamą savanorišką donorystę, pradedant taikyti ir taikant tinkamas priemones, užtikrinančias donorams didesnį visuomenės pripažinimą, taip gerinant apsirūpinimą krauju ir jo komponentais. Būtina atkreipti dėmesį į Europos Tarybos įtvirtintą savanoriškos nemokamos donorystės sąvokos apibrėžimą.“

4 Direktyvos 2002/98 4 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Ši direktyva nedraudžia valstybei narei savo teritorijoje laikytis ar priimti griežtesnes apsaugos priemones, atitinkančias Sutarties nuostatas.

Visų pirma valstybė narė gali nustatyti nemokamos savanoriškos donorystės reikalavimus, kuriais, siekiant užtikrinti aukštą sveikatos apsaugos lygį ir įgyvendinti tikslą, nustatytą 20 straipsnio 1 dalyje, numatomas kraujo bei jo komponentų importo uždraudimas ar apribojimas, jei tai neprieštarauja Sutartyje nustatytoms sąlygoms."

5 Šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta:

„Valstybės narės imasi visų reikalingų priemonių, kad būtų skatinama nemokama savanoriška donorystė, siekdamos, kad kuo daugiau kraujo ir jo komponentų būtų gauta tokiu būdu."

6 Minėtos direktyvos 21 straipsnyje numatyta:

„Kraujo donorystės įstaigos užtikrina, kad visas surinktas kraujas ir jo komponentai būtų patikrinti laikantis reikalavimų, išvardytų IV priede.

Valstybės narės užtikrina, kad į Bendriją importuotas kraujas ir jo komponentai būtų patikrinti laikantis reikalavimų, išvardytų IV priede.“

Tarptautinės teisės aktai

7 Pagal 1995 m. spalio 12 d. priimtos Europos Tarybos valstybių narių ministrų komiteto rekomendacijos Nr. R (95) 14 dėl donorų ir recipientų sveikatos apsaugos kraujo donorystės srityje 2 straipsnį „kraujo, plazmos ar ląstelinių komponentų donorystė laikoma savanoriška ir neatlyginta, kai asmuo tai daro laisva valia, negaudamas jokio atlygio grynaisiais pinigais ar lygiaverte forma. Tas pats galioja laisvadieniams, kurių trukmė viršija protingą laiką, reikalingą donorystei ar kelionei. Su donoryste susiję nedideli padėkos ženklai, gaivieji gėrimai ar kelionės išlaidų atlyginimas yra suderinami su savanoriška ir neatlyginta donoryste“.

Nacionalinės teisės aktai

8 2002 m. Medicinos prekių importo įstatymo (*Arzneiwareneinfuhrgesetz 2002*) redakcijos, paskelbtos *BGBl.* I, 153/2005 (toliau – Medicinos prekių importo įstatymas), 7 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta, kad importuoti šiame įstatyme nurodytas prekes leidžiama tik tuomet, jei federalinė saugumo ir sveikatos tarnyba leidžia jomis prekiauti.

9 Šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje išvardyta tiksli informacija, kurią kompetentingų institucijų prašymu turėjo pateikti, be kitų, ir kraujo produktų importuotojai. Tarp tokios informacijos buvo donoro tapatybė, įrodymai, kad donoras atrinktas pagal šioje srityje taikytinus tarptautinius kriterijus ir kad jis nebuvo užkrėstas kokia nors virusine infekcija.

10 Atlikus teisės akto pakeitimą, paskelbtą *BGBl*. I, 41/2006, Medicinos prekių importo įstatymo 7 straipsnis buvo papildytas 1a dalimi, kuri įsigaliojo 2006 m. kovo 29 d. Šioje nuostatoje įtvirtinta:

„Tiesioginiam perpylimui importuotais kraujo produktais draudžiama prekiauti, jei donoro kraujas nebuvo duotas visiškai nemokamai, išskyrus atvejus, kai iškilus būtinam poreikiui ekstremalioje situacijoje kraujo donorystės įstaiga paprašė donoro nedelsiant duoti kraujo. Ši taisyklė netaikoma, kai importuojama siekiant užtikrinti aprūpinimą labai retos grupės krauju."

11 Be to, tuo pačiu pakeitimu Medicinos prekių importo įstatymo 7 straipsnio 3 dalis papildyta 2a punktu, kuriame numatyta, jog importuotojai turi įrodyti, kad „tiesioginiam perpylimui skirtų kraujo produktų atveju donoro kraujas buvo duotas visiškai nemokamai, arba kai iškilus būtinam poreikiui ekstremalioje situacijoje kraujo donorystės įstaiga paprašė donoro nedelsiant duoti kraujo, buvo tik atlygintos išlaidos <...>".

12 1999 m. Kraujo saugos įstatymo (*Blutsicherheitsgesetz 1999*) redakcijos, paskelbtos *BGBl.* I, 63/2005, 8 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Už kraujo ar jo komponentų davimą donorams ar tretiesiems asmenims draudžiama mokėti ar siūlyti atlygį. Jei kraujas (grynas) imamas tiesioginiam perpylimui skirtiems produktams, donorystė turi būti visiškai nemokama. Šiais atvejais atlyginti išlaidas leidžiama tik jei iškilus būtinam poreikiui ekstremalioje situacijoje kraujo donorystės įstaiga paprašė donoro nedelsiant duoti kraujo."

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

13 2005 m. lapkričio 1 d. paskelbtas skelbimas apie konkursą kraujo produktų, šiuo atveju – nuo leukocitų išvalyto žmogaus eritrocitų koncentrato, tiekimo *Wiener Krankenanstaltenverbund* (Vienos gydymo įstaigų sąjungai) sutarčiai sudaryti. Šis eritrocitų koncentratas parduodamas kaip vaistas.

14 Pasiūlymus buvo galima teikti iki 2006 m. kovo 1 dienos. Pirkimas buvo suskirstytas į penkias dalis, ir pasiūlymus buvo galima teikti taip pat atskiroms dalims. Pagrindinės sutartys, dėl kurių vyko konkursas, turėjo būti sudarytos trejiems metams su galimybe vieną kartą pratęsti jas dar trejiems metams.

15 Pagal konkurso sąlygų 2.2 punktą:

„Tiekimo objektas turi atitikti galiojantį Austrijos medicinos prekių importo įstatymą (Medicinos prekių importo įstatymas), <...> turi būti gautas iš nemokamai duoto donorų kraujo ir turi atitikti mokslo laimėjimus."

16 Specialiųjų sutarties nuostatų 6 punkte „Tiekimo neįvykimas", be kita ko, buvo nustatyta:

„Kontrahentas privalo užtikrinti tiekimą. Jeigu tiekimas vėluoja ar neįvyksta, *Wiener Krankenanstaltenverbund* (remdamasi jai nustatyta aprūpinimo pareiga) turi teisę gauti reikalingą nuo leukocitų išvalytą žmogaus eritrocitų koncentratą ne pagal pagrindinę sutartį, o tokiu atveju atsiradusias papildomas išlaidas padengia kontrahentas."

17 Konkurse dalyvavo du dalyviai – *Humanplasma* ir *Österreichische Rote Kreuz* (Austrijos raudonasis kryžius). Paaiškėjo, kad *Humanplasma* pasiūlė mažiausią kainą dviem iš penkių pirkimo dalių.

18 Prie pasiūlymo pridėtame lydraštyje *Humanplasma* patvirtino turinti visus perkamoms paslaugoms teikti reikalingus leidimus. Ji užtikrino kad pasiūlymo pateikimo dieną tiekimo objektas atitinka pirkimo objekto aprašymo 2.2. punkte nurodytus reikalavimus. Tačiau ji pažymėjo negalinti suteikti jokių garantijų ar prisiimti įsipareigojimų dėl galimų teisinės padėties pasikeitimų ateityje ir kad jei dėl įstatymų, ypač dėl Medicinos prekių importo įstatymo, pakeitimų nebebus įmanoma vykdyti tiekimo

pareigų, ji neprisiims jokios atsakomybės ir, konkrečiai kalbant, specialiųjų sutarties sąlygų 6 punkte nurodytų galimų papildomų išlaidų.

19 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui Medicinos prekių importo įstatymas buvo pakeistas ir kraujo produktais, išskyrus du konkrečius atvejus, negalima buvo prekiauti, jei donoro kraujas nebuvo duotas visiškai nemokamai; *Humanplasma* pasiūlyti produktai, kurių dauguma nebuvo gauti iš visiškai nemokamos donorystės, nebeatitiko šio įstatymo nuostatų.

20 Vertindama pasiūlymą perkančioji organizacija paprašė *Humanplasma* patikslinti, ar vis dėlto ji galės užtikrinti tiekimo sąlygų laikymąsi. Kadangi ji tokių garantijų pateikti negalėjo, perkančioji organizacija pranešė, kad jos pasiūlymas atmestas.

21 *Humanplasma* skundas dėl jos pasiūlymo atmetimo, pateiktas *Vergabekontrollsenat für Wien* (Vienos viešųjų pirkimų kontrolės kolegijai), atmestas remiantis, be kita ko, tuo, jog *Humanplasma* negalėjo užtikrinti perkamų paslaugų teikimo konkurso dokumentuose nurodytomis sąlygomis, todėl jos pasiūlymas neatitinka nacionalinės teisės nuostatų ir negali būti priimtas. *Vergabekontrollsenat für Wien* teigimu, perkančioji organizacija pagrįstai atmetė *Humanplasma* pasiūlymą.

22 Pareikštu ieškiniu dėl *Vergabekontrollsenat für Wien* sprendimo *Humanplasma* pareikalavo 840 000 EUR nuostolių bei papildomų išlaidų atlyginimo, remdamasi iš

Bendrijos teisės pažeidimo kildinama valstybės atsakomybe. Savo ieškiniui pagrįsti ji nurodo, kad Medicinos prekių importo įstatymo 7 straipsnio 1a dalis yra kiekybiniam importo apribojimui lygiaverčio poveikio priemonė, prieštaraujanti EB 28 straipsniui. Kadangi jos produktai nėra gaunami daugiausia iš nemokamos donorystės, ji buvo priversta padaryti išlygą ir nurodyti negalinti laikytis tiekimo sąlygų. Jei įstatymas nebūtų buvęs pakeistas, ji nebūtų turėjusi daryti išlygos ir jos pasiūlymo nebūtų buvę galima išbraukti iš pirkimo procedūros.

23 Bylą nagrinėjantis *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* nusprendė sustabdyti jos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar EB 28 straipsniu (kartu su EB 30 straipsniu) draudžiama taikyti nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią importuoti eritrocitų koncentratą iš Vokietijos leidžiama tik su sąlyga (taikoma ir eritrocitų koncentrato gavimui šalies viduje), kad donoro kraujas buvo duotas visiškai nemokamai (taip pat neatlyginant išlaidų)?“

Dėl prejudicinio klausimo

24 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 28 straipsnis (kartu su EB 30 straipsniu) turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, jog importuoti kraują ar

jo komponentus iš kitos narės leidžiama tik su sąlyga, kad donoro kraujas, iš kurio šie produktai gauti, buvo duotas visiškai nemokamai, taip pat neatlyginant išlaidų.

25 Laisvas prekių judėjimas yra pagrindinis EB sutarties principas, įtvirtintas EB 28 straipsnyje numatytame draudime valstybių narių tarpusavio prekyboje taikyti kiekybinius importo apribojimus ir visas lygiaverčio poveikio priemones (2007 m. birželio 5 d. Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, Rink. p. I-4071, 31 punktas).

26 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, EB 28 straipsnyje numatytas kiekybiniams apribojimams lygiaverčio poveikio priemonių draudimas taikomas bet kokiam valstybių narių teisės aktui, galinčiam tiesiogiai ar netiesiogiai, faktiškai ar potencialiai trukdyti prekybai Bendrijos viduje (žr., be kita ko, 1974 m. liepos 11 d. Sprendimo *Dassonville*, 8/74, Rink. p. 837, 5 punktą; minėto Sprendimo *Rosengren ir kt.* 32 punktą; 2007 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-297/05, Rink. p. I-7467, 53 punktą ir 2007 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Ludwigs-Apotheke*, C-143/06, Rink. p. I-9623, 26 punktą).

27 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje ginčijamame nacionaliniame reglamentavime įtvirtintas draudimas importuoti ir prekiauti iš principo krauju ir jo komponentais iš atlygintinai gauto donorų kraujo, atsižvelgiant į tai, kad donoro nurodytos išlaidos kraujui duoti šiame reglamentavime taip pat laikomos atlygiu.

28 Reikia pridurti, kad pagrindinėje byloje ginčijamas draudimas prekiauti taikomas, nepaisant to, ar donorų kraujas duotas Austrijos teritorijoje, ar kitose valstybėse narėse.

29 Kadangi tam tikrose kitose valstybėse narėse davus kraujo, laikantis Direktyvos 2002/98 nuostatų, atlyginamos patirtos išlaidos, šiose valstybėse narėse teisėtai gauti ir pateikti į rinką kraujas ir jo komponentai į Austriją negali būti pateikti ir jais negalima prekiauti.

30 Todėl konstatuotina, o su tuo, beje, aiškiai sutinka Austrijos vyriausybė, kad toks ginčijamas teisinis reglamentavimas, kaip antai pagrindinėje byloje, gali trukdyti prekybai Bendrijos viduje ir dėl to yra lygiaverčio poveikio priemonė, kaip numatyta EB 28 straipsnyje.

31 Norint nustatyti, ar toks reglamentavimas yra pagal EB 28 straipsnį draudžiamas apribojimas, dar reikia išnagrinėti, ar, kaip taip pat nurodo Austrijos vyriausybė ir Komisija, jį galima pateisinti visuomenės sveikatos apsaugos sumetimais.

32 Šiuo klausimu reikia priminti, kad visuomenės sveikata užima pirmą vietą tarp EB 30 straipsnyje saugomų objektų ar interesų, ir valstybės narės, laikydamosi Sutartyje nustatytų apribojimų, turi nuspręsti dėl to, kokiu lygiu jos ketina užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą ir kaip šis lygis turi būti pasiektas (2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Rink. p. I-14887, 103 punktas; 2004 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-262/02, Rink. p. I-6569, 24 punktas; minėtų sprendimų *Rosengren ir kt.* 39 punktas ir *Ludwigs-Apotheke* 27 punktas).

33 Nagrinėjamoje byloje yra aišku, kad pagrindinėje byloje ginčijamas reglamentavimas, kurio tikslas, Austrijos vyriausybės teigimu, pirma, yra užtikrinti, kad kraujas ir jo

komponentai, kuriais prekiaujama Austrijoje, atitinka aukštus kokybės ir saugos standartus ir, antra, pasiekti tikslą, įtvirtintą Direktyvos 2002/98 20 straipsnio 1 dalyje, t. y. skatinti nemokamą savanorišką donorystę, atitinka EB 30 straipsnyje pripažįstamą susirūpinimą visuomenės sveikata. Todėl šie tikslai iš principo gali pateisinti laisvo prekių judėjimo kliūtį.

34 Vis dėlto iš teismo praktikos matyti, kad teisės aktai, kurie riboja Sutartimi garantuojamą pagrindinę laisvę, pavyzdžiui, laisvą prekių judėjimą, gali būti pateisinami, tik jeigu jie tinkami užtikrinti, kad bus įgyvendintas siekiamas tikslas, ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti (žr., be kita ko, 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimo *ATRAL*, C-14/02, Rink. p. I-4431, 64 punktą; 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-254/05, Rink. p. I-4269, 33 punktą; 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-227/06, 61 punktą ir 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-141/07, Rink. p. I-6935, 48 punktą).

35 Pirmiausia, kalbant apie pagrindinėje byloje ginčijamo reglamentavimo tinkamumą, reikia pažymėti, kad iš Direktyvos 2002/98 23 konstatuojamosios dalies matyti, jog nemokama savanoriška kraujo donorystė leidžia užtikrinti aukštus kraujo ir jo komponentų saugos ir kokybės standartus, todėl ir visuomenės sveikatos apsaugą.

36 Kadangi tokiu, kaip antai ginčijamas pagrindinėje byloje, nacionaliniu reglamentavimu draudžiama, kad kraujo donorai gautų finansinį atlygį už savo donorystę, toks reglamentavimas gali atitikti šį siekį ir pagerinti kraujo ir jo komponentų kokybę bei saugą ir dėl to turi būti laikomas kaip galintis apsaugoti visuomenės sveikatą.

37 Tačiau iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų nematyti, kad, kaip tvirtina Austrijos vyriausybė, toks, kaip antai pagrindinėje byloje, ginčijamas reglamentavimas, kuriuo draudžiama, kad kraujo donorai gautų atlygį, pavyzdžiui, už transporto išlaidas, kurių jie nurodė patyrę, kad atvyktų į savo gyvenamajai ar darbo vietai artimiausią kraujo donorystės įstaigą, gali skatinti suinteresuotuosius asmenis duoti savo kraujo. Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad toks reglamentavimas negali pasiekti antrojo tikslo, kurio tariamai siekiama tokiu nacionaliniu reglamentavimu.

38 Antra, kalbant apie pagrindinėje byloje ginčijamo reglamentavimo proporcingumo vertinimą, reikia priminti, kad iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, jog EB 30 straipsniui esant laisvo prekių judėjimo Bendrijos viduje išimtimi, kurią reikia aiškinti siaurai, nacionalinės valdžios institucijos turi įrodyti, kad šios nuostatos būtinos nurodytam tikslui įgyvendinti ir kad jo negalima pasiekti mažesnio masto arba mažesnį poveikį Bendrijos vidaus prekybai darančiais draudimais ar apribojimais (šiuo klausimu žr. 1994 m. liepos 14 d. Sprendimo *van der Veldt*, C-17/93, Rink. p. I-3537, 15 punktą; 1997 m. spalio 23 d. Sprendimo *Franzén*, C-189/95, Rink. p. I-5909, 75 ir 76 punktus; 2006 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, Rink. p. I-9171, 31 punktą bei minėto Sprendimo *Rosengren ir kt.* 50 punktą).

39 Žinoma, pagal šio sprendimo 32 punkte primintą nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, vertinant proporcingumo principo laikymąsi visuomenės sveikatos srityje, reikia atsižvelgti į tai, kad valstybė narė gali nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą ji ketina suteikti ir kaip tai pasiekti. Kadangi šis apsaugos lygis įvairiose valstybėse narėse gali skirtis, valstybėms narėms suteikiama diskrecija (minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 51 punktas).

40 Reikia pridurti, kad vien aplinkybė, jog viena valstybė narė nustato mažiau griežtas taisykles nei kita valstybė narė, nereiškia, kad tos taisyklės yra nesuderinamos su EB 28 ir 30 straipsniais (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 51 punktą).

41 Vis dėlto tai, kad dauguma kitų valstybių narių numato, jog kraujo donorai gauna atlygį, atitinkantį patirtas išlaidas, gali būti reikšminga vertinant objektyvų pateisinimą, pateiktą dėl Austrijos reglamentavimo ir pirmiausia dėl jo pagrįstumo (šiuo klausimu žr. 2010 m. sausio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-333/08, Rink. p. I-757, 105 punktą).

42 Šioje vietoje reikia priminti, kad, o tai matyti ir iš Direktyvos 2002/98 21 straipsnio, siekiant užtikrinti kraujo ir jo komponentų kokybę ir saugą, visas surinktas kraujas turi būti patikrintas laikantis šios direktyvos IV priede išvardytų reikalavimų, kadangi šie reikalavimai turi kisti prisitaikant prie mokslo ir techninės pažangos.

43 Iš to matyti, kad atskirai paimta pareiga, pagal kurią donoro kraujas turi būti duodamas neatlyginant jokių donoro nurodytų išlaidų, bet kuriuo atveju nėra būtina norint užtikrinti kraujo ir jo komponentų kokybę ir saugą.

44 Tokią išvadą patvirtina tai, kad nors Direktyva 2002/98 ir Rekomendacija Nr. R (95) 14, į kurią šioje direktyvoje daroma nuoroda, siekiama pagerinti donorų ir recipientų sveikatos apsaugą, įtvirtinant normas ir principus, kuriuos turi tenkinti savanoriška neatlyginta donorystė, vis dėlto jose nereikalaujama, kad donorystė būtų visiškai nemokama, o numatyta, kad su donoryste susiję nedideli padėkos ženklai, gaivieji gėrimai ar kelionės išlaidų atlyginimas yra suderinami su savanoriška ir neatlyginta

donoryste, kadangi negali būti pripažįstama, kad tai kelia pavojų jos kokybei ir saugai, taip pat visuomenės sveikatos apsaugai.

45 Remiantis šiuo vertinimu, reikia daryti išvadą, jog toks teisinis reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, viršija tai, kas būtina siekiamam tikslui pasiekti, t. y. užtikrinti kraujo ir jo komponentų kokybę ir saugą.

46 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į užduotą klausimą reikia atsakyti, jog EB 28 straipsnį kartu su EB 30 straipsniu reikia aiškinti taip, kad jais draudžiamas toks nacionalinis reglamentavimas, kuriame numatyta, jog importuoti kraują ar jo komponentus iš kitos valstybės narės leidžiama tik su sąlyga, kuri taip pat taikoma ir nacionaliniams produktams, kad už kraują, iš kurio šie produktai gauti, donorai ne tik negavo jokio atlygio, bet ir neatlygintos išlaidos, kurių jie nurodė patyrę kraujui duoti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

47 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

EB 28 straipsniu kartu su EB 30 straipsniu draudžiamas toks nacionalinis reglamentavimas, kuriame numatyta, jog importuoti kraują ar jo komponentus iš kitos valstybės narės leidžiama tik su sąlyga, kuri taip pat taikoma ir nacionaliniams produktams, kad už kraują, iš kurio šie produktai gauti, donorai ne tik negavo jokio atlygio, bet ir neatlygintos išlaidos, kurių jie nurodė patyrę kraujui duoti.

Parašai.